

PANDUAN RINGKAS

CARA PENGENDALIAN UBAT-UBAT DI

HOSPITAL BAHAGIA ULU KINTA

EDISI 1.0.0
27 FEBRUARI 2017

1. Perkara Asas Cara Menyimpan Ubat

- a. Semua jenis ubat hendaklah disimpan di dalam bekas/sampul yang dibekalkan oleh pihak farmasi.
- b. Semua jenis ubat perlu disimpan di tempat bersuhu bilik (25°C), kering dan tidak terkena terik matahari (atau berhampiran tempat panas, cth : dekat dengan belakang peti sejuk) melainkan ia dinyatakan perlu disimpan di dalam peti sejuk (julat antara 2°C - 8°C). Rujuk jadual 1 untuk senarai ubat simpanan peti sejuk..

Label ubat simpanan
peti sejuk

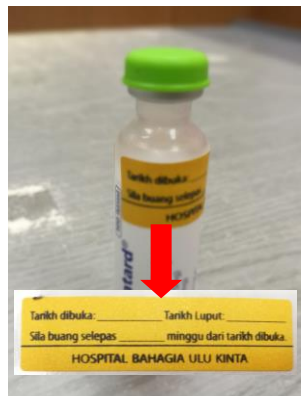
- c. Asingkan tempat simpanan ubat yang digunakan secara internal (oral) dengan ubat yang digunakan secara eksternal.
- d. Sentiasa semak tarikh luput, keadaan ubat serta bekas ubat sebelum digunakan.
- e. Tarikh luput ubat akan berubah selepas ia dibuka. Rujuk jadual 4 untuk maklumat lanjut.
- f. Buat senarai semak ubat-ubatan yang menghampiri tarikh luput bagi memudahkan pemantauan.
- g. Catat tarikh buka dan tarikh luput baru di bekas ubat. Untuk ubat sediaan galenikal dan ubat 'freshly prepared' tarikh luput mengikut tarikh yang ditentukan oleh pihak farmasi.

Cara 1 : Ubat di dalam botol
 Tarikh buka/luput dicatat pada penutup botol

Cara 2 : Ubat di dalam botol
 Tarikh buka/luput dicatat pada pelekat berwarna berwarna

Ubat injeksi
 Tarikh buka/luput dicatat pada pelekat yang dibekal farmasi

Ubat titik/salap (drop/ointment) mata & telinga
 Tarikh buka/luput dicatat pada pelekat yang dibekal farmasi

2. Senarai Ubat Perlu Simpan Di Dalam Peti Sejuk (Julat suhu antara 2°C -8°C)

Jadual 1 : Senarai Ubat Peti Sejuk

NAMA UBAT DAN KEKUATAN	TEMPOH SIMPANAN SELEPAS DI BUKA
Ascorbic Acid 100 mg Tablet	Mengikut tarikh yang ditentukan pihak farmasi
Benzyl Benzoate, Zinc Oxide & Balsam Peru (Anusol) Suppository	'Single use'
Bisacodyl 10 mg Suppository	'Single use'
Chloramphenicol 0.5% Eye Drops (CMC eye drop)	4 minggu
Chloramphenicol 5% w/v Ear Drops (CMC ear drop)	4 minggu
Insulin (Cth : Humulin 30/70, Insulatard, Actrapid) vial & penfill	6 minggu
Salbutamol 0.5 % Nebulising Solution	3 bulan
Snake Antivenom Serum	'Single use'
Suxamethonium Chloride 50 mg/ml Inj	'Single use'
Tetanus Toxoid Injection (Anti-Tetanus Toxoid, ATT)	4 minggu
Zuclopenthixol 20mg/ml Drops (Clopixol Drops)	6 minggu
Zuclopenthixol Acetate 50 mg/ml Injection (Clopixol Acuphase)	'Single use'
Zuclopenthixol Decanoate 200mg/ml Injection (Clopixol Depot)	'Single use'

Catatan : Ubat minum tidak digalakkan untuk disimpan di dalam peti sejuk bagi mengelakkan ubat cepat rosak disebabkan oleh proses kondensasi serta bagi mengelakkan ubat cecair tersebut bertukar menjadi hablur kristal (crystallize).

3. Lokasi Simpanan Ubat Di Dalam Peti Sejuk

Suhu peti sejuk yang menyimpan ubat-ubatan perlu dipantau dan dicatat pada borang yang telah ditetapkan. Apabila suhu melebihi julat yang ditetapkan sila buat aduan kepada bahagian perkhidmatan sokongan hospital.

Lokasi simpanan ubat di dalam peti sejuk. Jangan simpan di tempat sejuk beku & pintu peti sejuk.

Bagi menjamin kualiti ubat, ubat yang telah disenarai di dalam senarai simpanan peti sejuk perlu disimpan didalam peti sejuk sejurus tiba di wad.

4. Senarai Ubat Dengan Cara Simpanan Khusus

Jadual 2 : Senarai Ubat Dengan Cara Simpanan Khusus

NAMA UBAT DAN KEKUATAN	CATATAN
Glyceryl Trinitrate 0.5mg Tablet	Disimpan di dalam botol 'amber'
Ascorbic Acid 100 mg Tablet	Disimpan di dalam bekas/sampul gelap
Essential Phospholipids Capsule	Disimpan di dalam bekas/sampul gelap
Valproic Acid/Sodium Valproate (ER) 500mg Tablet (Epilim Chrono®)	Disimpan di dalam bekas kedap udara

5. Cara Membaca Tarikh Luput

Jadual 3 : Cara Membaca Tarikh Luput

PERKATAAN PADA BUNGKUSAN/BEKAS UBAT	DEFINISI
Best Before January 2017	Tarikh luput 31/12/2016
Use Before End January 2017	Tarikh luput 31/1/2017
Use by January 2017	Tarikh luput 31/12/2016
Discard after January 2017	Tarikh luput 31/1/2017
Expires January 2017	Tarikh luput 31/1/2017
Use within one month of opening	Luput satu bulan (30 hari) selepas tarikh buka

6. Ringkasan Tarikh Luput Selepas Ubat Dibuka

Jadual 4 : Ringkasan Tarikh Luput Selepas Ubat Dibuka

FORMULASI & BEKAS PEMBUNGKUSAN UBAT	CADANGAN TARIKH LUPUT SELEPAS DIBUKA	CATATAN
Tablet & Kapsul : Dikeluarkan dari bekas asal (Cth : Ubat dipotong untuk mendapatkan dos pesakit)	2 bulan dari tarikh ubat dikeluarkan dari bekas asal	Kontaminasi boleh berlaku. Simpan baki ubat mengikut cara penyimpanan ubat yang betul serta pastikan ubat dihabiskan secepat mungkin.
Tablet & Kapsul : Ubat 'loose' dibungkus semula	6 bulan dari tarikh dibungkus semula	Ubat telah dikeluarkan dari bekas asal. Kontaminasi boleh berlaku.
Ubat minum di dalam bekas asal	6 bulan, tidak termasuk sirap antibiotik	Ubat telah dibuka dimana kontaminasi boleh berlaku.
Ubat eksternal di dalam bekas asal (cth: losyen & shampoo)	6 bulan	Ubat telah dibuka dimana kontaminasi boleh berlaku.
Ubat sediaan galenikal atau ubat cecair (internal & eksternal) yang dipindah ke bekas lain	Mengikut tarikh luput yang diberi oleh pihak farmasi	Ubat telah dipindah ke bekas lain, kontaminasi boleh berlaku
Krim/losyen dalam bekas tab (tub)	3 bulan	Bukaan bekas ubat besar, ubat disentuh secara fizikal ketika digunakan, kontaminasi boleh berlaku
Krim/losyen dalam bekas tiub (tube) atau yang mempunyai pam (pump dispenser)	6 bulan	Ubat di dalam bekas tertutup, hanya satu tempat ubat keluar
Ubat titik/salap (drop/ointment) mata, telinga & hidung	4 minggu	Cadangan dari pengilang, mencegah kontaminasi walaupun mempunyai agen antibakteria
Ubat sedut (Inhaler)	Mengikut tarikh luput pengilang	Ubat di dalam bekas tertutup, hanya satu tempat ubat keluar

Ubat cucuk selain insulin	'Single use' ampul/vial : Sekali guna, buang baki ubat	Memastikan ubat steril
	Multidose vial (cth: vaksin) : Mengikut cadangan pengilang	Mengandungi agen antibakteria
	IV Drip : Sekali guna untuk seorang pesakit, buang baki ubat	Memastikan ubat steril
Insulin (vial & penfill)	6 minggu	Pastikan keadaan fizikal ubat masih baik & disimpan pada suhu yang sesuai
Suppositories /pessaries /rectal tubes/ patches	'Single use'	Ubat dipek secara 'single use'

1. Cadangan tarikh luput ini terguna pakai sekiranya ubat disimpan mengikut cara simpanan ubat yang betul (Rujuk muka surat 2). Cara simpanan ubat yang salah boleh menyebabkan ubat rosak dan tidak berkesan seterusnya menyebabkan pembaziran.
2. Tarikh luput ini mungkin berbeza mengikut jenis ubat, jenama ubat dan pengilang.
3. Pemeriksaan ubat secara fizikal WAJIB dilaksanakan bagi memastikan keadaan ubat tidak berubah secara fizikal (bentuk, warna dan bau) serta bekas ubat tidak rosak (pecah, bocor atau berkarat). Sila dapatkan nasihat pihak farmasi sekiranya perkara tersebut berlaku.

7. Senarai Ubat Dengan Tarikh Luput Khusus Selepas Dibuka

Jadual 5 : Senarai Ubat Dengan Tarikh Luput Khusus Selepas Dibuka

NAMA UBAT & FORMULARI	CADANGAN TARIKH LUPUT SELEPAS DIBUKA
Glyceryl Trinitrate 0.5mg Tablet	8 minggu
Risperidone 1mg/ml Oral Solution (Risperdal® Solution)	3 bulan
Zuclopenthixol 20mg/ml Drops (Clopixol® Drops)	6 minggu
Timolol Maleate 0.5% Eye Drops, Preservative Free (Timo-COMOD®)	12 minggu

1. Cadangan tarikh luput ini terguna pakai sekiranya ubat disimpan mengikut cara simpanan ubat yang betul (Rujuk muka surat 2). Cara simpanan ubat yang salah boleh menyebabkan ubat rosak dan tidak berkesan seterusnya menyebabkan pembaziran.
2. Tarikh luput ini mungkin berbeza mengikut jenis ubat, jenama ubat dan pengilang.
3. Pemeriksaan ubat secara fizikal WAJIB dilaksanakan bagi memastikan keadaan ubat tidak berubah secara fizikal (bentuk, warna dan bau) serta bekas ubat tidak rosak (pecah, bocor atau berkarat). Sila dapatkan nasihat pihak farmasi sekiranya perkara tersebut berlaku.

8. Senarai Ubat Dengan Pengendalian Khusus

Jadual 6 : Senarai Ubat Dengan Pengendalian Khusus

NAMA UBAT & FORMULARI	CATATAN
Sodium Valproate 200 mg Tablet (Epilim®)	Ubat sangat sensitif kepada cecair. Pastikan tangan bersih & kering ketika mengendalikan ubat ini. Ubat perlu dimakan oleh pesakit SEBAIK SAHAJA dikeluarkan dari 'blister'.
Valproic Acid/Sodium Valproate (ER) 500mg Tablet (Epilim Chrono®)	
Olanzapine 5mg & 10mg DISINTEGRATING Tablet (Zydis®)	
Asenapine 5mg & 10mg Sublingual Tablet (Saphris®)	

Rujukan dan adaptasi dari :

1. Guidance on the Expiry Dates and Storage of Medicine in Care Homes (With or without nursing), Herefordshire Clinical Commissioning Group, February 2016
2. Good Practice Guidance Q : Guidance on the Expiry Dates and Storage of Medicines in Care Homes (With or without nursing), Oxfordshire Clinical Commissioning Group, November 2012
3. Good Practice Guidance for Care Homes – Expiry Dates, Sheffield Clinical Commissioning Group, June 2013
4. Lampiran (insert & leaflet) produk ubat dari pengilang bagi jenama yang digunakan di hospital ini.

Diterbitkan oleh :

Unit DIS, Hospital Bahagia Ulu Kinta

Disemak & disahkan oleh :

.....
PN. NALINI A/P KRISHNASAMY
Ketua Pegawai Farmasi UF54
Hospital Bahagia Ulu Kinta

Tarikh disemak & disahkan :

27 / 02 / 2017

Tarikh untuk disemak semula :

15 Januari 2019

LAMPIRAN